

Het goede voorbeeld

Geen enkele Europese lidstaat handhaaft een procedure voor wettelijke erkenning van geslacht conform de mensenrechtenverplichtingen. In 2012 werd er in Argentinië een nieuwe Genderidentiteitswet ingevoerd die de mensenrechten wel respecteert. Deze wet omvat een procedure die snel, toegankelijk en transparant is. In 12 maanden werden 3000 ID kaarten ingewisseld. (bron: Argentijnse Ministerie van Binnenlandse Zaken) Het Argentijnse model - een eenvoudige administratieve procedure - is een toepassing van de beste praktijken. De procedure omvat geen eis tot echtscheiding en/of toestemming van de partner, er is geen sterilisatie-eis, en ook een diagnose of deskundigenverklaring is niet nodig. De procedure is toegankelijk voor mensen onder de 18.

Transgender is een paraplu-terminologie voor mensen waarvan de genderidentiteit of -expressie verschilt van het geregistreerde geboortegeslacht.

**Snel.
Toegankelijk.
Transparant.
Erkenning opent deuren.**

Feitenoverzicht **Wettelijke Erkenning van Geslacht**

Lees meer over wettelijke erkenning van geslacht en wat je er aan kunt doen op www.tgeu.org/AccessAllAreas

Dit project is mogelijk gemaakt met financiële steun van de Open Society Foundation, de Nederlandse Overheid en het PROGRESS Programma van de Europese Unie. De inhoud van deze publicatie valt volledig onder de verantwoordelijkheid van de auteur en kan niet worden opgevat als afspiegeling van het standpunt van de Europese Commissie, de Open Society Foundation, of de Nederlandse Overheid.

Wat is wettelijke erkenning van geslacht?

Wettelijke erkenning van geslacht is een procedure waardoor de naam en geslachtsinformatie in registers en op officiële documenten gewijzigd kan worden. Zo kan de genderidentiteit van een persoon voor de wet worden erkend. De overheid kan eisen stellen waaraan iemand moet voldoen om hiervoor in aanmerking te komen, maar eisen zoals gedwongen sterilisatie, gedwongen echtscheiding, een verplichte medische diagnose, of het handhaven van een leeftijdsgrens zijn duidelijke schendingen van de mensenrechten.

Waarom is wettelijke erkenning van geslacht belangrijk?

Doodgewone dingen zoals het ophalen van een pakje bij het postkantoor, een bankrekening openen, of gewoonweg reizen met een persoonlijk vervoersbewijs kan een dagelijkse confrontatie worden als je genderidentiteit niet overeenkomt met het wettelijke geslacht dat genoteerd staat op je ID kaart, paspoort, enzovoorts. Omdat transgenders er vaak ten onrechte van worden verdacht valse documenten te gebruiken worden ze tegen hun wil in gedwongen te vertellen dat ze transgender zijn. Dit is een schending van hun privacy en leidt regelmatig tot discriminatie en geweld. Als gevolg worden veel transgenders buitengesloten in onze samenleving en op de arbeidsmarkt. Het kan ook zo zijn dat een transgender persoon niet uit de kast durft te komen, en dit kan leiden tot benauwende angst, depressie, of zelfmoord. Een belangrijke factor met betrekking tot werkloosheid onder transgenders is het feit dat zij vaak beschikken over diploma's met daarop een naam en geslacht dat niet overeenkomt met hun uiterlijk en geslachtsrol in het dagelijks leven.

Een snelle, toegankelijke en transparante procedure voor wettelijke erkenning van geslacht voorkomt discriminatie, en is noodzakelijk om het recht van transgenders op privacy en waardigheid te waarborgen.

Wat zijn de problemen met wettelijke erkenning van geslacht binnen Europa?

Wettelijke erkenning van geslacht is niet mogelijk in 16 Europese lidstaten. Dit komt omdat er geen procedure voor is, of omdat de procedure wel bestaat maar niet werkt. Als gevolg is het niet mogelijk voor transgenders om in deze landen hun wettelijke gegevens te wijzigen en in waardigheid te kunnen leven. **ADVIES: Herzie de huidige procedures en maak snelle, toegankelijke en transparante wettelijke erkenning van geslacht mogelijk.**

Gedwongen sterilisatie is noodzakelijk in 23 Europese lidstaten om in aanmerking te komen voor wettelijke erkenning van geslacht. Dit is een duidelijke schending van het recht op lichamelijke integriteit, het recht op vrijwaring van marteling, en het recht een gezin te stichten. Lang niet alle transgender mensen kunnen of willen deze medische ingrepen ondergaan. **ADVIES: Verwijder alle medische voorwaarden voor wettelijke erkenning van geslacht.**

Gedwongen echtscheiding of nietigverklaring van het huwelijk is verplicht in 19 lidstaten voor transgenders die getrouwd zijn. Dit kan allerlei moeilijkheden veroorzaken voor hun gezin, omdat de partner en kinderen ook de rechten verliezen die door het huwelijk werden gewaarborgd. Een scheiding is bovendien een zware emotionele en financiële last voor liefdevolle echtparen die door de overheid tot een scheiding gedwongen worden. **ADVIES: Verwijder de voorwaarde ongehuwd te zijn voor wettelijke erkenning van geslacht.**

Een medische diagnose of "deskundigenverklaring" is noodzakelijk in alle Europese procedures voor wettelijke erkenning van geslacht. Dit houdt in dat transgender identiteiten worden gezien als een 'ziekte' terwijl transgenders helemaal niet ziek zijn. Dit leidt tot stigmatisering en sociale uitsluiting. Ook worden veel transgenders die wel wettelijke erkenning nodig hebben juist buitengesloten door deze diagnostische procedures. Bovendien duren procedures voor wettelijke erkenning van geslacht hierdoor ook langer. Vaak gaat het om jaren extra wachttijd. **ADVIES: Verwijder alle eisen omtrent een medische diagnose of deskundigenverklaring voor wettelijke erkenning van geslacht.**

Leeftijdsgrenzen maken wettelijke erkenning ontoegankelijk voor transgender jongeren. Wijzigingsprocedures zijn alleen toegankelijk voor meerderjarigen. In de meeste landen, behalve Duitsland en Oostenrijk, betekent dit dat je 18 moet zijn. Dit staat sociale integratie in de weg, bijvoorbeeld op school. Ook persoonlijke ontwikkeling wordt hierdoor gehinderd, juist binnen de leeftijdsgroep waarvoor deze ontwikkeling van groot belang is. Daarbij kunnen ook de medische eisen er voor zorgen dat wettelijke geslachtserkenning ontoegankelijk blijft voor zowel jongere als oudere transgenders (bijvoorbeeld 65 plus-sers). **ADVIES: Verwijder expliciete en impliciete leeftijdsgrenzen voor wettelijke erkenning van geslacht.**